

Láthatatlan képek, iskolás reprodukciók és bonyodalom Nyilasy Sándor körül a városi múzeumban

(A Délmagyarország munkatársától) A szegedi kultúrélet egyik legjelentősebb értéke a »Kulturpalota«, amelyben egymás mellett szolgálja a népművelés és a szellemi haladás mellett az emlékek megőrzését és a kutatások eredményét a Somogyi Könyvtár és a Városi Múzeum. Nemcsak igen jelentős értékekkel büszkélkedhetünk Szegedre velődött idegenek előtt, de mindkét intézmény magán viseli két nagy igazgatójának: Tömörkény Istvánnak és Móra Ferencnek kézjegyét. Sikerült a multban valóslágos közkönyvtárrá, »népkönyvtárrá« tenni a Somogyi kanonok által megalapított könyvtárat, emellett sikerült jelentős gyűjteményeket megszerezni a világviszonylatban is igen jelentékeny helyet foglal el a régészeti gyűjtemény, amely magában foglalja Móra Ferenc ásatásainak eredményeit, — már amennyire ezeket a nyilvánosság elé lehet tártani megfelelő helyiségek hiányában. A csókai és a nagyszéksői leletekért messzi földekről érkeztek kutatók Szegedre. Mindezek a rövid tények magukon hordozzák a szegedi múzeum rangját és éppen ezért féltő gondnal kell örködnünk rajta és ki kell küszöbölni hibáit és hiányait. Néhány ilyen jelenséget vagyunk kénytelenek itt felsorolni, amelyeknek kiküszöbölése nem igényel megoldhatatlan anvagi áldozatot és amelyeket meg kell valósítani a múzeum hítele, rangja és hívatása érdekében.

Nem akarunk most ismételt szólni

a láthatatlanná vált képekről.

Többször esett már erről szó ezeken a hasábkokon a legutóbbi átrendezési eredményei nyomán. Nem akarjuk most keresni Csók István nagyhírű festményét, a Báthory Erzsébetet, amely egyszerűen eltűnt a múzeum faláról annak ellenére, hogy nincs olyan kézikönyv, amelyben ne volna feltalálható ennek a magyar pikatúr bizonyos tekintetben reprezentáló alkotás reprodukciója — nálunk pedig eltűntek — az eredetit... Nem akarunk ezúttal arról sem szólni, hogy egyszerűen láthatatlanok, majdnem felfedezhetetlenek a múzeum eldugott és sötét folyosóin mondjuk Margitay Tihamér híres és ismert századvégi képe a »Párhaj után«, az idegen szemlélő egyszerűen nem tudja megtalálni, de ha végre ráakadt is a sötét oldalfolyosón, amely a régi földszinti könyvtárhelyiségbe vezet nem tudja »látni« a világítás és elhelyezés »modern technikája« miatt. De ugyanígy nem lehet, vagy csak alig lehet megsejteni a két kiváló portrét, Deák Ferencét, amelyet László Pülp festett, vagy azt a némkevesé kimagasló Kossuth-portrét, amelyet Roskovics Ignác alkotott. Mindkét kép ugyancsak a szűk és világítatlan oldalfolyosóra került a jobboldali részen, az új és nem egészen szerencsés átrendezés során.

Nem tartozik e beszámoló keretébe az sem, hogy reklamáljuk a múzeum birtokában levő Károlyi-gyűjteményből legalább a legjelentősebb alkotások egységes kiállítását, hiszen Károlyi Lajos a szegedi képzőművészet egyik legjelentősebb egyénisége. Most azonban rá kell mutatnunk olyan jelenségre, amely semmiképpen sem való egy múzeum és képzőművészeti gyűjteménybe. Azokról az

iskolai színynyomatokról

van szó, amelyek nem lehetnek értékei egy művészi célkitűzésű múzeumnak, nem is méltók hozzá, még csak

eszközöknek sem a legjobbak egy múzeum részére, de arra alkalmasak, hogy idegen látogatók, emelkedetebbi és világlátottabb utazók ne olyan véleményül alkossanak a szegedi múzeumból, amelyet méltán megérdemel.

Hogy röviden szóljunk az előcsarnokban, az emeletre vezető lépcsők kétoldalán, valamint a földszinti folyosók falain és a földszinti szerkezet tartó oszlopokon olyan egyszerű és mindenki által jól ismert reprodukciók, olesó színynyomatok sorozata látható, amelyek kitűnően szemléltetik és alkalmazandók mondjuk középiskolák folyosóin, esetleg művészettörténeti szemináriumok, előadó termek falain, de amelyek megtalálhatók minden valamire való képző művészeti munka mellékleteiben. Nem vitatjuk, ezek a tömegben készült, sokszor olcsón kiállított színynyomatok és a legmerkantilebb kivitelű reprodukciók, egyes könyvek mellékelték szemléltető táblák valóban alkalmasak arra, hogy legalább formákban bemutassanak egy-egy remekművet azok számára, akik nem érthetik el azokat eredetiben, így tehát tanító és ismertető céljuk nem vitatható. Csak... éppen ez a hely nem alkalmas ezeknek a művészi érték nélkül való színynyomatoknak kiállítására. Elvégre egy múzeum nem arra való, hogy olesó reprodukciókat vágjon ki művészettörténeti kézikönyvekből, azokat berámáztassa és kiakassza falaira. Ez nem a múzeum, nem a művészi értékű gyűjtemény feladata, hanem — az iskoláé. Ha már a múzeum nincsen abban a helyzetben, hogy csupa eredeti remekművet szerezzen be, akkor legalább úgy szoktak megoldani az ilyen tanító és ismertető adó kérdést, hogy művészi értékű reprodukciókat csináltat — művészekkel néhány kimagasló remekműről. Van erre bőven példa a világ legjobb gyűjteményeiben, például csak a Louvre szobormásolataira gondolunk, de ezenfelül még a florenzi Uffiziben és a Pittiben is van példa rá, hogy kiváló művészekkel megfestetik egy-egy remekmű másolatát. Arra azonban nincs példa, hogy egy komoly múzeum olesó és iskolás színynyomatokat sorakoztatott volna fel falain. Ezek a könyvekből kiszakított ipari jellegű reprodukciók nem valók és nem méltók a szegedi múzeumhoz, amely többek között eredeti Munkácsyval, Csókkal, Ferenczyvel, Rippl-Rónaival, Fadrusszal és a magyar impresszionizmus szép gyűjteményével rendelkezik — eredetiben... Ezek a színynyomatok lebecsülését jelentik a múzeumnak, nem valók sem a termekbe, sem a folyosókra. Helyükre eredeti alkotásoknak kell kerülniök, mondjuk azokból, amelyek számára nincs hely a kiállítási helyiségekben.

Végül pedig meg kell említenünk azt a bonyodalmat, amely a nagy szegedi plein-air-festő

Nyilasy Sándor körül

tapasztalható. A festészeti gyűjtemény második részében található egy egész szép gyűjtemény Nyilasy Sándor munkáiból. Néhány olyan mű is van itt, amely valóban Nyilasy legjavá alkotásai közül való, gondolunk itt például a szinte példaképnek számító szin és fény problémára a női kalap napfényben című vásznan. Azonban valamivel több gondosságot és figyel-

met kell kérnünk a művész nevének írásmódja és emléke körül.

Ugyanis egymás mellett két-háromféleképpen is szerepel Nyilasy neve a képek alatti névtáblákon. Az egyik alatt »NYILASSY SÁNDOR« szerepel, tehát kétséssélpiszilonnal, mellette egy másik alatt ugyanolyan elkészítésű címtáblán már »NYILASY SÁNDOR« szerepel, tehát egyessélpiszilonnal és nyilván van olyan kiírás is, ahol egyes és i szerepel. Ez nyilván csak figyelmetlenség, de mindenestre nem ad jó benyomást az idegen nézőnek, legalább is a gondosságból

Gróf Wenckheim Dénest a valutaügyszszég letartóztatta

Budapest, április 22. A budapesti királyi ügyészszég a következő hivatalos végzést adta ki: gróf Wenckheim Dénest a repülőtérén fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt két héttel ezelőtt előzetes letartóztatásba helyezték. Gróf Wenckheim ezidőszert is letartóztatásban van. Az ügyben a széles körű nyomozás tovább folyik.

Gróf Wenckheim Dénes letartóztatásának előzményei a következők:

és a kegyesetről. Egy pillanat alatt meg lehet állapítani akármelyik festményről, hogy a művész állandóan így írta a nevét: »NYILASY«, tehát a legemibb kötelessége mindenkinek, hogy respektálja a művész aláírási módját még akkor is, ha nem ez volt eredeti neve, de Nyilasy Sándor majd négyévtizedes művészi munkája alatt értéket és hitelt szerzett a Nyilasy névnek. Ennyi gondosságot és figyelmet mindenesetre megérdemelt egy szegedi művész a szegedi múzeumból, amely legjelentősebb alkotásait őrizheti. Nem nagy kérdés, olyan apróság, amelyre figyelemmel kell lenni már csak a hitelesség és gondosság miatt is egy közgyűjteménynek és meg vagyunk győződve róla, hogy most, hogy felhívtuk ezeket a jelenségekre a figyelmet, a múzeum lelkes munkássága igazgatósága hamarosan korrigálni fogja a múzeum rangjához nem illő és nem méltó — apró hibákat.

Lakásokat öntött el, forgalmi akadályokat okozott a szerda délelőtti közel háromórás felhőszakadás

Újabb árvízpanaszok a polgármester előtt

(A Délmagyarország munkatársától) Szerdán déltájban közel három óráig keresztül hatalmas zápor söpört végig a városon. Az eső olyan tömegben zuhogott alá, hogy a csatornák nem voltak képesek a vízmennyiséget levezetni. Így különösen a város külső részein sokhelyütt a forgalom is megakadt. Az utcákon patakokban folyt a víz, amely elárasztotta a pincelakásokat és a szuterén-raktárakat, a szivattyúzás sokhelyütt még az esti órákban is folyt.

A polgármesteri hivatalhoz szerda délután 2 óráig egész sereg panasz futott be. A mérnöki hivatal kiküldöttje megsejlelték a csatornákat és jelentették, hogy azok nincsenek eldugulva, huszonnégy órában belül a felgyülemlett vízmennyiség minden külön beavatkozás nélkül lefolyik. Az előtöltött pincéhelyiségek víztelenítésére megtették a leg-sürgősebb intézkedéseket.

Szerdán délután több helyről kérték a tűzoltóság segítségét vízszivattyúzáshoz. Főleg a Liliom-utca, Új-tér, Szent István-tér, Tisza Lajos-körút több házának pincéjében, sőt lakásában gyűlt össze rengeteg víz az esőzés következtében. A tűzoltóság lehetőleg valamennyi helyre kivonult és működésbe léptette szivattyúit. A délután folyamán egészen estig a szivattyú dolgozott a város különböző helyein.

A szerdai délelőtti folyamán Dedk

János kormánytanácsos, törvényhatósági bizottsági tag vezetésével az alsóvárosiak küldöttsége kereste föl dr. Tóth Béla helyettes polgármestert, akinek előadták, hogy a repülőtér mellett, a szabadkai vasútvonal töltése mentén az úgynevezett terehalmi részen mintegy háromszáz holdnyi területet öntött el az esőzésekkel jelentékenyen felszaporodott talajvíz. Ezeket a földeket könnyen vízteleníteni lehetne, mert az innen mintegy félkilométernyi távolságban lévő téglagyári vályogvető gödrök irányában árok vezet. Ezt kellene kimélyíteni, kiszélesíteni és egészen a gödrökig meghosszabbítani és akkor a víz lefolyhatna ezekben a gödrökbe.

Dr. Tóth Béla helyettes polgármester intézkedésre a mérnöki hivatal kiküldötte szerda délután kiszállt a helyszínre, hogy megállapítsa, a terület víztelenítésére szükséges intézkedéseket. A mérnöki szakvélemény alapján esütőtörkőn hozzálátnak a belvíz elvezetéséhez.

Megjelent a

SZÓJABAB SZAKÁCSKÖNYV

Írta: özv. Felszeghy Ferenc

Kapható minden könyvkereskedésben és megrendelhető 34-28 telefonon.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ